

NOTRANJEC

Izhaja vsake sobote

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO
KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.
Inserati

se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{3}{8}$ strani 25 K, za $\frac{1}{2}$ strani 18 K, za $\frac{3}{4}$ strani 9 K, za $\frac{1}{10}$ strani 5 K, $\frac{1}{20}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primeren popust.

Glavni zbor „Kmetijske stranke“ v Postojni.

Preteklo nedeljo se je vršil v postojnskem „Narodnem hotelu“ impozanten shod naše stranke. Nad 300 zaupnikov iz vseh krajev Notranjske je prihitelo na glavno zborovanje, ki bo v zgodovini „Kmetijske stranke“ zabeleženo z zlatimi črkami.

Vsled pomanjkanja prostora nam ni možno objaviti vseh krasnih govorov in poročil, ki smo jih čuli. Pridržujoč si za prihodnje številke našega lista podrobnejše poročilo o sproženih mislih, za danes le povdarimo, da je zborovanje prineslo troje lepih sadov.

Predvsem se je soglasno sprejel organizacijski načrt naše stranke. S tem je prišel primeren red v našo organizacijo. V okviru teh določb, ki smo jih v „Notranjcu“ že objavili, bo možno organizovano in smotreno delo. Zbor je na to izvolil glavni odbor „Kmetijske stranke“. Sprejel se je dalje točno sestavljen program gospodarskih potreb Notranjske, ki se predloži vladi. Preko teh jasnih in izvedljivih zahtevkov ne bo mogla vlada na dnevni red. S tem sklepom je naša stranka dokazala, da nikdar ne pozabi na svojo veliko gospodarsko nalogo. Bil je končno tudi razgovor o deželnozborskih volitvah. Soglasni smo bili vsi v tem, da mora kmetijska stranka krepko in brezobzirno poseči v volilni boj. Naj ne bo med nami takih, ki se hočejo skrivati doma. Med gromovitimi vzkliki in z navdušenjem bila sta kmetiskim kandidatom proglašena: za idrijsko-vipavski okraj gosp.

Kajetan Premmerstein,

kmetovalec na Jeličnemvrhu,

za bistrsko-senožeški-postojnski-loški-cerkniški-logaški okraj gospod

Josip Cuček,

posestnik v Knežaku.

Določitev drugega kandidata za ta okraj se je prepustila posebnemu shodu, ki se ima vršiti na Rakeku. Določiti ga bo iz logaškega ali cerkniškega okraja.

Govor gosp. Premmersteina je vzbudil splošno navdušenje. Krepko je povdarjal naše samostojno agrarno stališče. Pozivljaj je volilce v boj in na delo. Ta poziv, da pojdemo neustrašeno v boj in na delo za svoje kandidate, naj odmeva v srcih vseh somišljenikov.

Politične vesti.

Pri dopolnilni volitvi za štajerski deželni zbor (mandat dr. Dečka) je zmagal klerikalec Terglav.

Kranjski Nemci so končno zlezli vsi pod komando Vsenemca dr. Egerja oz. kranjske hranilnice. Tudi veleposestniki si ne morejo več ohraniti samostojnosti. Vse imenuje kot bodočega deželnega odbornika dr. Egerja, češ on mora biti naslednik dr. Šaferja. Na ta način bi bil vržen grof Barbo s pozorišča.

V stiski so klerikalci, kdo bi bil zmožen kandidat za deželni odbor kranjski in za mesto deželnega glavarja. Ako namreč dosledno izvedejo načelo, da deželnega odbora član ne sme biti državni poslanec, potem jim je zasedenje deželnozborskih mest nemogoče, ker so ostali popolnoma nesposobni. Bržkone postane dr. Šušteršič deželni glavar, ki pa bo svojim ovčicam ukazal, naj pozabijo tisti sklep, da ne sme biti član deželnega odbora ob enem državni poslanec. Dr. Schweizer se je s Šušteršičem sprl in ne bo več kandidiral. Na Dolenjskem bi se radi otresli Dularja, pa drugega kandidata najti ne morejo. Zurca p. d. Štemburja iz Kandije so na vso moč modelovali, pa ne bo nič. Dular bo zopet kandidat. Kakor klop se drži mandata Drobnič. O njem se čujejo lepe stvari. Čakaj, čakaj Drobnič, mi ti še zadrobimo pesem o §§ kazenskega zakona. — Zadnji čas se razpravlja tudi o kandidaturi Detelovega sina za mesto deželnega glavarja.

Doktor Krek se ne upa več kandidirati na Notranjskem, ampak je sramotno zbežal v varno zavetje

kamniške okolice. Prav je storil ta mož, kajti Notranjci bi ga nagnali, da bi gorelo za njim.

Kmetski samostojni kandidati bodo nastopili po vsej deželi. „Gospodarska stranka“, s katero simpatizujemo v kolikor je Kmetska stranka v ribniški dolini, kandidira Ivana Rusa in Ign. Merharja, Oba sta priznana izvrstna moža in vneta ter požrtvovalna zagovornika kmetskih interesov.

Iz Staregatrga pri Ložu.

Jezil sem se že natihoma, da je običajni dopisovalec kar na lepem utihnil. Že celih 14 dni ni nič poročal iz našega kraja, dasiravno bi imel ne samo dosti, temveč tudi lepega gradiva. Ves vznemirjen hotel sem ga na njegovo dolžnost že opomniti, pa sem si v zadnjem trenutku premislil; čemu bi mu pravil, zakaj pa nebi enkrat sam, po lastni volji to izpeljati poskusil. Vsaj tudi če ne pogodim ravno tako kakor bi moralo biti — i kdo pa vé za osebo, vsaj ostanem skrit. Tako pomirjen spravil sem se na delo.

Da, hudoval sem se, toda samo radi tega, da se ni poročalo o krasnem vspehu veselice, ki se je bila priredila na starega leta dan v prid sv. Cirila in Metoda. Pod vodstvom notarja gospoda Kogeja, ki je bil pravkar

izvoljen za predsednika podružnici prej imenovane družbe, razvil se je s čudovito naglico obsežen program. Sklenilo se je prirediti gledališko igro, komaj ustanovljena domača godba na lok ali kakor se na kratko nazivlja „šramelj“ — naj bi tudi sodelovala in ravno tako pevski mešani zbor. Kar čez noč, kakor pravimo, se je postavil tako obširen vspeh. Sledila je skušnja, sedaj pri igri, sedaj zopet pri godbi ali petju. Vstrajnost in požrtvovalnost se ni mogla odrekati nikomur.

Približal se je Silvestrov večer. Čitalnična dvorana začela se je polagoma polniti. Točno ob napovedanem času dvignil se je zastor in po dremajočem „Žanu“ uganil sem takoj, da se bode predstavljal „Bratranec“. Burka sama na sebi je zbudila med občinstvom mnogo zadovoljstva, naravnost sem bil pa presenečen v izpeljavi igre same. Nepričakovano dobro bil je vsak kos svoji nalogi in iznenadenje bilo je toliko večje, ko se po glavni skušnji, kakor se mi je zatrjevalo, niso nikakor pričakovali taki res hvalevredni uspehi.

Gospodične posebno so znale gladko svoje vloge. Omenjati moram še nad vse eleganten nastop Dobske, ki je bil z neprisiljeno naivnostjo Zore, kaj lepo v soglasju, in Lizika je s svojim ljubkim nastopom povzdignila splošni, prijeten vtis še na večjo stopinjo. Iz sigurnega nastopa Ivana in Lenoviča se je pa takoj

Listek.

Peš na Vezuv.

Potopisna črtica. — Spisal Fr. Valenčič.

(Dalje.)

Ko sva dospela v Configni, bila sva oba razgreta, upehana, zasopljena. Razgrnila sva odeje. Nad mano je rasla trta, z grozdem bogato obložena. Pod njeno senco sem zaspal... Pod tvojo senco sem počival, tvoj sad mi je gasil žejo, v snu si me varovala pred žgočimi žarki. Hvala ti! — Ob treh sva se dvignila dalje. Vse zaman. Vročina ni odnehala. Ko se nagiblje solnce k zatonu, pa greje razžarjena zemlja. Na cesti sva dohitela žensko. Za njo je capljala osemletna deklica.

„Buon giorno, signori.“

Revico je spremljala spredaj in zadaj sama mizerija. Upalih lic, bledega obraza, bosonoga se je premikala s trdom dalje. Na glavi je nosila težek usnjat kovčeg.

„Kam idete?“

„V Rim,“ mi je odgovorila s tresočim glasom.

Pripovedala mi je, da prihaja z Bologne, kjer ji je mož umrl. Že šestnajst dni je na cesti z malim otrokom.

Hitela sva naprej. Prispela sva v rodovitno dolino. Prostrani vinogradi so se širili na obe strani.

Bil sem slabe volje. Noge so se mi ožulile. Komaj sem stopal dalje, a hoditi je treba še tri ure naprej.

V takih trenutkih ne pričakuje človek ničesar, kar bi ga razvedrilo. Zgodi se čisto ravno nasprotno.

Z bližine je privrel do mene srebrn glasek. Mlada deklica je pela narodno italijansko pesem. Krog nje so se pasle ovce.

Ravno prav! Intermezzo v ti mizeriji. Sela sva na kopico kamnja in poslušala.

„Sedaj bodiva mirna, drugače utihne.“ In deklica je pela brezskrbno, mehko. „Bog ne daj, da naju zagleda.“ Njen glasek je zvenel kakor zvok strune. Nebeškolepa arija. Začela je z visokim srebrnim glasom, lahko prehajala nižje in nehala z mehkim molom. Vsebinsko sem razumel. Pela je pesem o zapuščenem dekletu: Pridi k meni, kam hitiš? — K meni dojd, ljubček moj! Pri meni je sladka ljubezen. In na koncu vsake kitice sem zaznal refren: Qui troverai dolce amor, o dolce amor. Pri meni najdeš sladko ljubezen, ah sladko ljubezen.

Tako zna peti pač samo pristna Italijanka. Naposled je naju zagledala. Kakor bi odrezal, utihnil je njen srebrni glasek. Šinila je za širokolisto trto. Kaj se bojiš, dekletce?! — Le poj brezskrbno. Jaz imam druge cilje.

Šla sva naprej, a ona je gledala plaho za nama s svojimi kakor oglje črnimi očmi. Nad glavo so ji visele prosojne jagode zrelega grozdja. Hvala, dekletce, tudi tebi. Tvoja pesem mi je razigrala prsa. Ob osmih zvečer sva dospela z velikim naporom do trga Gandalupo. Bila je trda noč.

videlo, da sta na tem polju že udomačena. Sicer se meni podtika, da nimam pravega okusa, toda to nič ne dé, popisano oceno so dali navdušeni poslušalci sami in meni v največje zadoščenje, da sem imel vsaj enkrat pravi okus. Ko se je burno odobravanje nekoliko poglobilo, nastopil je „šramelj“. Pod mladim, vsekakor nadarjenim učiteljem gosp. Paternost-om ustanovila se je domača godba obstoječa iz raznovrstnih godal. Igralo se je mnogo in tako spretno, da bi lahko vsakdo mislil, da ima pred seboj samo stare, izvežbane koncertne igralce. Neodpustno se mi zdi, da sem moral biti ravno v istem času odsoten, ko se je igralo „Danici“, ki je imela flavto-solo in ko je gosp. Paternost pel s svojim simpatičnim baritonom. Bajé se je moral komad ponavljati, kakor sem bil pozneje zvedel. Komaj je godba prenehala, kar se začuje od daleč z zamolklim zvokom znano udarjanje, luči so se privile in v na pol razsvetljeni dvorani, kar je še bolj čarobno vplivalo, pričakoval se je nestrpno dvanajsti udarec; odbil je — in staro leto je zginilo za večno. Gospod notar Kogej je v jedrnatih besedah govoril k novemu letu, v uvodu pa živo posegel k zgodovini naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Ko je zaključil govor z novoletno častitko, častitalo se je med navzočimi vse vprek in prijetno razburjenje je zavladalo za trenotek.

Zopet je križ z ležiščem. Ob cesti rase na levo in desno debela ograja. Na desni strani se je zaznala odprtina. Bila so vrata in šla sva notri. Zašla sva v olkov gozd.

Nama nasproti se je bližala črna postava. Počasi, oprezno je stopal, in skoro me je spreletel strah. No, bil je gospodar. Prosila sva ga, da nama dovoli tu prenočiti. Povabil je naju, da greva z njim, kar sva odklonila.

Allora bene, dormite qui. Buona notte.“ Mož je šel, a midva sva napravila ležišče.

Bratu sem rekel, če ni morda nevarno, ker ve gospodar za najino ležišče. Človek ima predsodke v takih položajih. Po noči, na prostem, daleč od doma med tujim ljudstvom, v neznanem kraju. Bogve, kaj se lahko prigodi.

„Ne boj se,“ mi pravi brat. „Ljudje se bolj bojijo potujočih rokodelcev kot samega vraga. Vsak je vesel, da se ga izogne. Naju smatrajo za nevaren ničvreden element, zato je vsak vesel, da se naju odkriža.“

Navadno ima človek vedno slabšo sodbo nego je potrebna. Sicer je pa Italijan veliko preveč razvpit. Bil sem celo pot mnogo v dotiki z ljudmi vseh slojev in spoznal sem, da je Italijan dobra duša. Kar sem vprašal, vsak mi je rad odgovoril. In ko sem se mu zahvalil za odgovor, rekel mi je: Niente, per amore. Nič, jaz ti storim uslugo iz ljubezni. To je lepa italijanska navada. Dobil sem vtis, da je priprosto ljudstvo napram tujcu vljudno.

Sledil je na to kratek odmor, sicer ne vem ako se sme ta presledek tako imenovati, kajti šaljiva pošta je začela v velikem obsegu opravljati svoj posel. Nisem opazil še nikdar tako razljutenega pisarenja; na vse kraje se je pisalo in skušalo pod skrito firmo razodeti svoja čustva. Kot povsod, tudi v tej točki sem bil presenečen.

Lepo ubrani akordi od najnežnejšega glasu pa do mogočnega basa so se razlegali divno po dvorani, in človek bi moral imeti srce iz kamenja, da ga ni mila melodija prijetno presunila. „Šramelj“ je potem neumorno deloval in glasba je šla marsikomu v noge. Sicer se ples vsled pomanjkanja prostora ni mogel na žalost plesaželnih posebno razviti. Sicer se pa ples ne smatra kot največji užitek in je drugim zopet prav prišlo, ki ne plešejo in ki jim je bilo petje, igra in godba čez vse.

Pozno v jutro je trpelo rajanje in ločili smo se z zadovoljstvom, da se že dolgo let ni nudil tako krasen užitek in vsak je izrazil nado, da se čimpreje zopet kaj napravi. Veselica je donesla naši koristni družbi sv. Cirila in Metoda K 113.59 h vsled tega zaslužijo vsi tisti, ki so se žrtvovali najtoplejšo zahvalo. Na občnem zboru „Narodne čitalnice“ v Staremtrgu izvolili so se sledeči gospodje: Za predsednika davčni

Več opreznosti treba v Neaplju, ker so tam skoro brez razlike sami tatovi in sleparji. „Sicer pa naj se zvrši karkoli, tu ostaniva.“

Med tem je priplul mesec izza gora in pokril vso okolico z mesečino.

Krog in krog so rasla v ravnih črtah oljkova drevesa. Od spodaj je bila temnordeča prha zemlja.

„To je imenitno. Danes bova spala v oljkovem gozdu.“

Na glas sem se smejal, ker je bilo to zame nekaj novega. Nič se nama ne zgodi, saj tu raseš ti, oljka, simbol miru in sprave. — Po noči je bilo mraz. Ob dveh sva bila že zbudena.

Mesec je priplul visoko. Bilo je kakor po dnevu. Kadila sva pipo do treh in sklenila načrt za ta dan. Še danes bo treba hoditi in jutri bova spala že pred rimskim zidovjem. Ob treh zjutraj sva že stala na cesti. To je četrti dan hoje. Danes bova prehodila do sela Marcigliano.

Umbrijsko gorovje pada polagoma navzdol. Vrhovi se izgublajo. Tupatam me prestraši kak hrib s strmim klancem, a skoro ga premaga noga. Najhujšo pot do Rima sva prestala. Vendar se prostira še vedno široka planota z valovitim površjem. Cesta se zazna daleko. Kot kača se vije po obronkih naprej, zgine v dolino, a na vrhu se zopet pojavi bela črta.

Ozrl sem se nazaj. Kar strah me je bilo prestane poti. Mogočno gorovje, in vse to sva prehodila v treh dneh. Ta dan je bila vročina še večja. Po triurni hoji sva zapazila prostrano dolino. V sredi se vije široka reka. Na bregovih rase zeleno nizko grmičevje.

pristav g. Predalič, za podpredsednika g. Milan Lah, za blagajnika g. Franjo Lah in za tajnika g. Ivan Tomc. — Na tistem se snuje zopet veselica v korist učitelj. konviktn. Sodeloval bode zopet Šramelj, ki je med tem časom napredoval. — Vsled ugodne zime se kaj pridno izvažajo les iz gozdov in vozniki, katerim do srca privoščimo, si bodo nekoliko pomagali in potolažili za lansko zimo, ko se je morala živina samo v hlevu držati in krmiti. Pogosto se opaža, da se v naših krajih kupuje surovi les nepremišljeno in brez vsacega računa. Ali vsak bi si moral vsaj toliko računa napraviti ali prevdariti, ali mu bode na ta način sploh mogoče še kaj dolgo naprej delati. Kupovati je lahko, toda poučen mora biti tudi o stanju lesnega trga.

Domače vesti.

Pozor volilci na reklamacijsko dobo! Klerikalci so skoro povsod vkradli v imenike vse svoje somišljenike, če tudi nič davka ne plačajo. Naše pa so izpustili. Zato reklamirajte.

Osebna vest. Z današnjim dnem je prevzel vodstvo okrajnega glavarstva v Postojni g. nadkomisar Fran Schittnik, ki je dosedaj služboval pri agrarni komisiji v Ljubljani.

Na izrednem občnem zboru „Sokola“ so bili izvoljeni naslednji delegatje v odbor za zgradbo društvenega doma: br. Fran Paternost, br. Rusjan Josip ter br. And. Baraga kot namestnik.

Na izrednem občnem zboru pevskega društva „Postojna“ so bili izvoljeni g. Fran Kuttin ml., g. Anton Avsec ter g. Božidar Dekleva kot namestnik.

Železničarji v Postojni prirede dne 2. svečana 1908 javen shod, spojen z plesnim venčkom v prostorih gospoda Andreja Burgerja. Začetek shoda ob 4. uri popoldne, veselice ob 7. uri zvečer. Vstop prost. K obilni udeležbi uljudno vabijo železničarji.

Pevsko društvo „Postojna“ v Postojni priredi v nedeljo, dne 2. svečana 1908. v prostorih „Narodnega hotela“ predpustno veselico s sledečim sporedom: I. Petje. 1. Zrinski Frankopanka. 2. Domovina. 3. Planinska roža. II. Snubač. Šaljivi samoprizor s klavirskim spremljevanjem. Upesnil in uglasbil g. Albert Sachs. III. Ples. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 40 vin., z družino 1 K; k plesu 40 vin. Svira postojnska godba na lok. Prosi se mnogoštevilne udeležbe. Odbor.

Meščanska šola se vendar začne graditi še to pomlad na travniku poleg hotela ogerske krone, last

To je fiume Tevere, reka Tibera. Kmalu bova tam. Danes bo prijeten, hladen popoldanski odmor.

Od silne vročine razgreta sva komaj čakala, da prideva do vode. Vzela sva direktivo naravnost do vode, in dasi je nekdo kričal za mano, bi se bil prej z njim stepel, nego krenil kam drugam.

Dospela sva do brega. Mogočno, tajnostno vali svoje kalno vodovje naprej. Površina trepeče od solčnih žarkov, a na dnu se zrcali nebesna sinjina.

Stopil sem na pesek, a v tistem hipu sem se vdrl skoro do kolen v blato. „Oho, ta bo lepa,“ sem rekel bratu, in komaj izvlekel nogo venkaj.

Šla sva ob bregu navzdol in prispela do malega dotoka. Dno je bilo osušeno, debela plast črnega peska je ležala v strugi. Šla sva tja. Tam je bila senca in hlad. Mehko počivališče. Nad mano je raslo robidovje, divja trta, visoka, širokolista trava. Dasi se mi je zdel ta prostor za popoldanski odmor kakor kak paradiz v primeri z drugimi, vendar je bila ta napaka, da nisva imela kaj jesti.

Živeža nisva imela seboj. Zato sva imela jako skromno kosilce: vsak dva litra vode in tri pipe tobaka. No, in spanje je bilo tudi nekaj vredno.

Ob treh sva se dvignila, ob osmih sva spala na pašniku pri cesti. Ob cesti sporedno se vije železnični tir. V kratkih odmorih so hiteli vlaki v Rim in z Rima.

Ko sem pomislil, da sem tako blizu Rima, objela me je neizrazna prijetnost. Še en dan, in prva točka najinega načrta bo zvršena. Jutri opoldan bova že v Rimu. Vsled te misli skoro zaspati nisem mogel. Kmalu bom bogato poplačan za vse napore, ki sem jih prestal

v gorati Umbriji. Pozabil sem na vse težkoče, na vse strme klance; utrujenost me je zapustila; vsi dogodljaji prejšnjih dni so že stali pozabljeni v ozadju. Edina ta misel je živela v meni: Pred Rimom sem, v njegovi neposredni bližini, in jutri opoldan me že sprejme življenski vrtinec v svojo sredo.

To noč sem spal sladko. Ob eni po noči sva že stala na cesti.

Mesec je sijal na nebu. Cesta je bila pokrita z debelo plastjo prahu. Skoro slišati ni bilo koraka.

Ker sva imela veliko umazanega perila, sklenila sva, da ga opereva.

Še pred dnem sva prišla do velikega mostu. Spodaj teče: fiume Anienne.

Marsikaj doleti človeka v življenju, kar se mu niti ne sanja. No in jaz tudi nisem mislil, da bom imel pred Rimom čisto tako „žehto“ kakor jo imajo ljubljanske perice. Mila sva sicer imela, vode je dovolj, umazanega perila tudi, a kako začeti. Tu so robci, tam srajca, spodnje hlače, nogovice, za vruga, kdaj opereva celi ta kup. K temu spada nekaj humorja in dobre volje, pa gre. Smejal sem se na glas, ko sem opravljal ta posel. Privalil sem gladek kamen do vode, ker sem uvidel, da ne gre drugače od rok. Bosonog sem stal v vodi in pral na vse pretege. Zmetal sem polovico perila v vodo, segel po milu, a glej ga spaka! Ko sežem po robcih in srajcih, jih že ni bilo nikjer. Vse mi je voda odnesla.

„Že vidim, da ne znam „žehtati“, sem se jezil sam nase.“ (Dalje prih.)

g. Jos. Dekleve, in sicer v isti črti z poslopjem okrajnega glavarstva. S tem je zadeva radi stavbenega prostora končno rešena, kar z veseljem beležimo.

Za „Sokolski dom“ v Postojni so darovali: g. Ivan Vencais, c. kr. davčni oficijal v Rudolfovem doposlal 9 K, ki so jih darovali naslednji Notranjci, bivajoči v Rudolfovem: g. Fani Brunner 1 K, gospa Serafina Saboti 1 K, ga. Olga Skalicki 1 K, g. Rihard Dolenc 1 K, g. Anton Lapajne 1 K, g. Fran Vadjal 1 K, g. Ivan Vencais 1 K, g. Avgust Žaper 1 K, g. Fran Žvanut 1 K. Živeli zavedni domorodci, ki naj bi jih posnemali tudi drugi naši rojaki, živeči v tujini. Dalje je nabrala gđc. Slavija Paternostrova o priliki shoda kmetske stranke za Notranjsko v „Narodnem hotelu“ v Postojni 48 K 40 v, ki so jih darovali razni gospodje udeleženci shoda, br. Anton Avsec, c. kr. sodni pristav nabral na izrednem občnem zboru „Sokola“ in pevskega društva „Postojne“ 12 K 57 v. Živeli vsi darovalci in cenjeni nabiralci! Vsem srčna hvala in sokolski na zdar!

„Prostovoljno gasilno društvo“ v Postojni priredi veselico v nedeljo, dne 9. svečana 1908 v prostorih gospoda Antona Kovšca. Vspored: 1. „Blaznica v I. nadstropju“, veseloigra v enem dejanju. Osebe: Jaroslav, mlad zdravnik; Olga, njegova soproga; Vladimir, njegov prijatelj; Tinka, hišina; Ivan, sluga. 2. Petje moškega zbora. 3. Šaljiva loterija in šaljiva pošta. 4. Prosta zabava in ples. Sviralo bode slavno tamburaško društvo „Sloga“ iz Logatca. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstop za nečlane 1 K, za člane 50 vin. Ker je čisti dohodek namenjen za napravo društvene zastave, se preplačila hvaležno sprejemajo. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Sneženo odejo smo dobili od srede večer na četrtek. Danes je pa zopet lep, solnčni zimski dan.

Za ustanovitev meščanske šole za deklice se čuje od več strani želja, ki bi bila velike važnosti in pomena za Postojno in celo Notranjsko. Pomislimo le, da morajo sedaj deklice, ko izstopijo iz V. razreda ljudske šole, svoje študije nadaljevati po večini v Ljubljani pri uršulinkah, kjer jim odvzamejo še tisto trohico narodnosti, ki so jo prinesle seboj od doma. Drugič so pa tudi stroški večji, kakor bi bili doma na deželi. Res velikega pomena bi bila taka šola za naš dekliški naraščaj, da bi se le pričelo polagoma na uresničenje te gorko gojene želje prizadetih starišev misliti in potrebno delati.

V bivši trgovini zaspale tiskarne katoliškega tiskovnega društva se odslej vršijo pevske vaje katol. izobraževalnega društva. Tudi napredek, toda ne vemo, koliko časa se bode ta skrupucija vzdržala na površju.

Po shodu! Imenovani so kandidatje. Imenovalo jih je ljudstvo! Ti so torej izbrani iz srede kmetskega stanu. Na delo pa vsi delavci, zastavite vse moči, da si pridobimo toliko glasov, da zmagamo. Po vsi Notranjski naj doni živela Premierstein in Cuček! Željno pričakujemo, kako se bode odločil logaški okraj!

Iz Rakeka. V nedeljo 2. februarja je tu pri g. Domicelju pomenek o kandidatu „Kmetske stranke“, ki se ima imenovati iz logaškega okraja. Vsi volilci se uljudno vabijo.

Prememba posesti. Gospod Lavrič, lesni trgovec na Rakeku je prodal del svojega posestva na Rakeku gospodu Fr. Gnjezdi z Unca. Kakor se sliši je naprodaj tudi vila s parkom.

Čitalnica v Podgradu priredi ples dne 8. febr. 1908. v dvorani „Narodnega doma“ v Podgradu. Začetek točno ob deveti uri. Godba na lok. Vstop: 2 K, za obitelj 3 K. K obilni udeležbi vabi odbor.

Prostovoljno gasilno društvo v Hruševji priredi predpustno veselico v nedeljo dne 16. svečana 1908 v prostorih gospoda Peter Del-Linz-a v Hruševji. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstop za osebo 60 vin., za rodbino 1 K; k plesu 60 vin. Gasilci v društveni obleki so vstopnine prosti. Ker je čisti dohodek namenjen za napravo gasilnega orodja se preplačila hvaležno sprejemajo. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Bralno društvo „Ilirija“ v Vipavi priredi dne 2. svečana 1908 v dvorani gospoda Štefana Hriba veselico s sledečim vspeedom: „Čevljar“ veseloigra v treh dejanjih. Osebe: Mojster Blaž, čevljar. Doktor Lopnik, zdravnik v bolnišnici. Tonček, sluga v bolnici. Stradež, baron. Opeka (Ceglar), zidar. Valentin, bogatin. Igra se vrši v Ljubljani. Pred in po igri svira tamburaška godba iz Št. Vida. Ples. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstop k igri: I. sedeži K 1:20, II. sedeži 80 vin., stojišče 40 vin.; k plesu 2 kroni. Ker je čisti dohodek namenjen za ustanovo društvenega tamburaškega zbora se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Iz Trnja pri Št. Petru. Kandidat Cuček je tukaj znan še, ko je nam o svojem času veliko pomagal. Tu je največje upanje, da dobi večina glasov. Tudi v Palčjah in drugih vaseh se sliši podobna govorica.

Tridneven kmetijski tečaj na Grmu priredi vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu od 10. do 12. februarja t. l. Pouk se bo vršil vsak dan od 9. do 12. popoldne in od 2. do 4. popoldne in bo združen s praktičnimi razkazovanji. Pouk bo brezplačen in se ga more udeležiti vsak odrasel kmetovalec, oziroma gospodinja. Dopoldne se bo poučevalo o času potrebnih vprašanj iz kmetijstva, popoldne pa o kmetijskem združništvu. Natančnejši spored bo naslednji: V ponedeljek, 10. februarja: Dopoldne od 9. do 12. Pridelovanje krme. Setev detelje in trave na njivah. Naprava novih travnikov. Nakup deteljnega in travnega semena. Popoldne od 2. do 4. Zadržništvo. Kmetijske nakupovalne zadruge. V torek, 11. februarja: Dopoldne od 9. do 12. Živinoreja. Reja in krmljenje molznih krav. Goveji hlevi. Popoldne od 2. do 4. Živinorejske zadruge s posebnim ozirom na prašičorejske in perotninarske zadruge. V sredo 12. februarja: Dopoldne od 9. do

12. Mlekarstvo. Prodaja svežega mleka. Ravnanje z mlekom. Izdelovanje presnega masla. Popoldne od 2. do 4. Mlekarske zadruge. — Kdor se želi udeležiti tečaja, naj to naznani vodstvu šole po dopisnici. Vodstvo kranjske kmetijske šole na Grmu, dne 22. januarja 1908.

Iz Pivke. Glas, da se je ponudila kandidatura našemu rojaku g. J. Cučku je napravila tu velikansko veselje. Iz naše doline še ni bilo poslanca. G. J. Cuček je znan ne le po Pivki, marveč tudi po Bistriški in Vremenski dolini. Povsod drugod je pa tudi znan vsled svoje priljubljenosti med ljudstvom. Od daleč hodijo ljudje k njemu po svete in vsak, ki se nanj obrne, gotovo dobro odpravi. G. Cuček je zelo izkušen človek in pri ljudstvu zelo priljubljen. Nobeden ne more imeti toliko upanja na zmago kakor on.

„Prostovoljno gasilno društvo“ v Vipavi priredi plesni venček 9. svečana 1908 ob 7. uri zvečer v prostorih hotela „Adria“. Svira oddelek vojaške godbe iz Gorice. Vstopnina za gospode 1 K, obitelj 3 K. Med odborom srečolov. Ker je čisti dohodek namenjen za napravo gasilnega orodja, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi najljubše odbor.

Generalni pooblaščenec graščine kneza Schönburg-Waldenburg-a gospod Schollmayer-Lichtenburg odlikovan je za njegove zasluge z Franc-Josipovim redom. Mož je bil res vstrajen in marljiv, zato mu iz srca privoščimo!

V šneperskih gozdovih klata se četa volkov, sledili so se v različnih gozdnih delih. Bajе jih graščinski lovci zasledujejo.

Iz Bistriške doline. Tu se z veseljem pozdravlja kandidatura Cuček. On je tu zelo znan kot pravičen človek, ki z nasveti ljudstvu vedno pomaga. Tu bomo napeli vse moči da prodre!

„Prostovoljno gasilno društvo“ v Razdrtem priredi v nedeljo dne 9. svečana 1908 veselico v gostilni načelnika Micheli. Vspored: 1. Tombola z raznimi dobitki. 2. Ples. 3. Prosta zabava. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina k veselici 20 vin. na plesišče 1 K za osebo, dame proste. Na plesišču svira tamburaški zbor iz Lozic pod vodstvom g. Ježa. Ker je čisti dohodek namenjen za zgradbo gasilnega doma, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Prostovoljno gasilno društvo v Cerknici vabi na veselico, katera se vrši v nedeljo dne 9. svečana 1908 v prostorih gosp. Ivana Žumra v Cerknici. Vspored: 1. „Trije tički“, burka v dveh dejanjih. 2. Šaljiva loterija. 3. Prosta zabava in ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop: sedež 1 K, stojišče 40 vin. Ker je čisti dobiček namenjen v korist gasilnemu društvu se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Iz Košane. V zadnjem „Domoljubu“ piše neki dopisnik, ki pa je o Košanskem pevskega društva gotovo slabo poučen, da se je bil pri zadnjem občnem zboru boj med narodno napredno in socialnodemokratsko

stranko. To pa ni resnično. Res je, da so v društvu zastopane vse tri stranke. A za zmago ene ali druge se ni šlo. Saj stoji društvo v taboru „Notranjske kmečke stranke“. A hotelo je nekaj pevcev doseči, da bi se sedež društva prestavil iz središča občine na periferijo ali celo v drugo občino na Kal. Ker pa seveda niso zmagali, so iz društva izstopili. Da se sedaj jeze in društvo obrekujejo, je gotovo. A društvo se ne ozira na to, temveč s svojim novim odborom in s svojo neprimerne delavnostjo deluje častno za izobrazbo in napredek košanske doline. Upam pa, da naša ljubezen in udanost popolnoma zatemni grdo nehvaležnost odstopivših članov napram našemu gospodu načelniku.

Ud, ki je tudi na zastavo prisegel.

Iz Trnovske okolice. Ukradenih je bilo Rudolfu Šajnu iz Podstenška 100 K, ko je šel v bližnjo Istro po vino. Na poti je skočil neki mož pred njega, ter mu zagrozil z nožem, ako mu ne da precej denarja; a dal mu je samo nekaj, tako se je Šajn sam izjavil. Tatu so baje že prijeli. — Lisice v človeški podobi imajo v Trnovem in okolici. V zadnjem času je v več krajih kokošja tatvina na vrsti; v nekaterih slučajih so že zapazili dve lisici in enega lisjaka, lisice v osebi nekih mladih deklet, katere so nosile prodajat in si za izkupljeni denar kupile lepoticje. — Za volitve se pripravljajo klerikalci, kar na tihem agitirajo ter zabavljajo čez kmečko stranko. Posebno kaplanček Hrovat ne ve, kaj bi naredil od veselja, češ: „saj je naša zmaga, ker imamo Žitnika za kandidata.“ Le tiho, ne kažite preveč veselja, mogoče se bode vaše veselje v žalost spremenilo. Tudi pri državnoborskih volitvah ste se bahali, kako da ste si svesti zmage; a vendar je vaš „dični“ Žitnik — tako se je neka oseba izjavila, katera občuje vedno ž njim — vsako soboto komaj čakal, da izide „Notranjec“, da ga mu bode mogoče brati in se prepričati, da ni nikakoršne nevarnosti za njegovo kandidaturu. Tista oseba je tudi izjavila, da bi bilo boljše, da ne bi Nace nikdar bral „Notranjca“, kajti ta mu dela sive lase s svojo kmečko stranko tako, da niti spati ne more. — Tukaj tiči tedaj vsa vaša skrivnost in oseba, katera je to izjavila, je pred več pričami potrdila, da se bojite kmečke stranke. Bojite se tudi lahko, kajti ljudstvo izpoznavajo, kje je resnica in kje laž, to vam bodo tudi pričale deželnozborske volitve. — Dopisovanje v klerikalne liste pod imenom „iz reške doline“, je prejel začasno od kaplana Hrovata, dolgoučeci se dijak Ličan iz Il. Bistrice. Bistričani, kje pa ste! ali vam ni dovolj tega opravljevalca, kateri živi brez vsega dela; za take ima tudi županstvo nekoliko skrbi, kaj bode ž njimi na starost, ali ga boste na občinske stroške živeli? — Večni potnik baron Lačen..., ali stradež pride vsak dan v Trnovo pogledat, kar je seveda hudo velika čast za Trnovce in za samostan D. N. D. kamor se rad ozira. Še nekaj vemo, kar pa pride drugič na vrsto, ako tega ne preprečijo osebe, katerih je dolžnost in jih tudi pozivljamo, posebno pa g. dekana!

Narodno gospodarstvo.

Hotelska družba „Triglav.“ Ker se je okoli novega leta priglasilo več novih deležnikov in ker so nekateri češki rodoljubi prosili naj se rok za podpisovanje deležnikov podaljša, se ustanovni občni zbor hotelske družbe še ni vršil in je torej še vsakemu dana prilika, da pristopi k družbi. Zlasti opozarjamo vse gospode in zavode, ki so obljubili pristop, da drže dano besedo in se odločijo za podpis. Podpisanega je sicer že veliko, toda potrebna glavnica še ni pokrita in dovolj žalostno bi bilo, ko bi ne prišlo do ustanovitve tudi v narodnem oziru tako važnega narodnogospodarskega podjetja. Čeprav je obrestovanje zasigurano, vendar se apelira tudi na rodoljubnost rojakov in za vzgled navajamo besede g. dr. T. z dežele: „Čeprav nisem materijelno bogve kaj dobro podprt, bi si vendar očital, ko bi se za Slovence tako važna zadeva kot hotelska družba „Triglav“ ponesrečila, zato pošiljam.....“ Kralj. glavno mesto Praga je tudi brez posebnega povabila pristopilo k družbi ter je župan dr. Groš poslal delež z laskavim pismom, da se bo delala na Češkem propaganda za naše prekrasne kraje in, da želi, da bi tudi naše občine posnemale vzgled mesta Prage. Ustanovitev družbe je prav gotova stvar in pripravljalni odbor je že preskrbel za izvrstnega najemnika hotelov v Bohinjski Bistrici, Sklenil je najemno pogodbo z znanim hotelirjem pri „Južnem Kolodvoru“ v Ljubljani, g. Alfredom Seidl. G. Seidl je bil veliko let poslovodja in vodja velikih turistiških hotelov na Tirolskem, v Nemčiji, v Švici, na Angleškem in Francoskem ter govori pet jezikov. Pridobil si je tudi že v Ljubljani in na Kranjskem najboljši glas v svoji stroki in odboru se častita, da je dobil tako dobro in priznano moč kot najemnika Triglavskih hotelov. G. Seidl bo upravljal in vodil lepo podjetje na oni višini, ki jo zahteva moderni tujski promet. Hoteli bodo celo leto odprti.

Železje, katero dobi konj v gobec, je pozimi najbolje shraniti na gorkem, ne pa na prostem v mrazu. S premrzlim železjem konju napravljamo nepotrebne bolečine, posebno velike muke povzroča železje, kadar je tako mrzlo, da se ga prime jezik. Ako železja ne moremo imeti na gorkem, ga pred uporabo denemo v vročo vodo.

Kako je ravnati z gnojiščem. Ko prinesemo gnoj iz hleva, ga je treba enakomerno raztrositi po gnojišču. Da se ohranijo vse dragocene snovi v njem, pokrijemo vsako lego z zemljo. Ker se gnoj na prostem preveč posuši, ga je treba večkrat polivati z gnojnico; moker gnoj se namreč bolj polagoma razkrajja, kakor suh.

Kako privabimo senice na sadni vrt? Senice zlasti pozimi neumorno zasledujejo žuželke. Da jih privabimo na sadni vrt, je treba pritrditi smrekine veje na sadna drevesa. Na takem prostoru rade počivajo ter tu opravljajo svoj posel.

Po svetu.

Šola v prirodi. Leta 1905 je ustanovilo mesto Manchester za mestno mladino šolo na deželi, da bi bilo otrokom mogoče spoznavati prirodo. Poslopje je stalo 3000 funtov šterlingov ter družijo v sebi dve veliki spalnici, učilnico, sobo za učitelja in kuhinjo. V šoli je prostora za 60 učencev. Učitelji prihajajo semkaj s svojim razredom in ostajajo tamkaj po 14 dni. Zjutraj se poučuje, popoldne izprehaja po prirodi, da jo učenci spoznavajo. Po 14 dneh pride zopet drugi razred.

Jubilejni novci. Izdaja jubilejnih novcev se je pričela. V avstro-ogrski banki so jih oddali 180.000. Ker je bil naval ljudstva silen, je bilo treba poklicati policijo, ki je vzdrževala red pred banko. Več kot za 10 K jih niso dali nikomur, zato da so zadovoljili kar največ mogoče strank.

Mraz v Petrogradu. V okolici Peterburga je zmrznilo nad 100 oseb. Mraza je bilo do 30 stopinj. Vlaki so imeli po poldnevne zamude. Vsled pomnožene kurjave je nastalo mnogo požarov.

Za kratek čas.

Dober svet. Gost (ki je dobil slabo natočen kozarec piva): „Koliko piva stočite na teden?“ Gostilničar: „Deset sodčkov.“ Gost: „Če se bode te ravnali po mojem svetu, jih lahko stočite 11 na teden.“ Gostilničar: „O rad, prosim povejte!“ Gost: „Točite boljšo mero!“

A: „Veš kaj je danes najnovejšega na Notranjskem?“

B: „Kaj?“

A: „Lej ga no, zato vprašam, ker ne vem.“

Zdravilo. Ako te nos srbi, vzemi iz žepa veliko plavo ruto, potegni z njo pod nosom enkrat z leve na desno, enkrat z desne na levo stran. Gotovo pomaga, če bi pa vendar ne, pa toliko časa drgni, da srbečica neha.

Loterijske številke.

Dunaj, 25. januarja	73	63	1	84	43
Brno, 29. januarja	47	19	41	24	44

Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoldne in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

Odlikovana semenska trgovina in umetno vrtnarstvo

ALOJZIJ KORSIKA v LJUBLJANI.

Edina kranjska strokovno urejena semenska trgovina na debelo in na drobno.

6 vrst krmilne pese, 10 vrst detelje, 16 vrst trave in več vrst travne zmesi po »Kmetovalcu«
priporočane, dalje še mnogovrstna druga krmilna, zelenjadna in cvetlična semena, vsa prava,
preskušena, dobro kaljiva, za katero kakovost jamčim. — — — Tu se tudi izdelujejo šopki in venci,
— sveži kot suhi, s trakovi in napisi, in vsi v to stroko spadajoči predmeti, po prav nizkih cenah. —

— — — Cenovnik za leto 1908 je dobiti brezplačno. — — —

Za obilno naročbo se priporočam

z odličnim spoštovanjem

ALOJZIJ KORSIKA.

Prsni sirup

proti prehlajenju, kašlju,
hripavosti in prsnim bole-
činam 1 stekl. z rab. nav.
1 K 40 vin. — **Prsni čaj**
1 zavoj 50 vin. — **Sok**

proti oslovskemu kašlju za otroke 1 stekl. 70 vin. —
Mazilo proti trganju in revmatizmu 1 stekl. 1 K. —
Mazilo proti ozebkom 1 lonček 70 vin. — **Čisto ribje**
olje 1 stekl. 1 K.

Razpošilja vsak dan po pošti

lekarna pri Mariji pomočnici v Vipavi.

Kovaškega pomočnika

sprejme takoj

ANDREJ MARINČIČ, kovaški mojster

Zagorje—Št. Peter na Krasu.

Kašelj!

5245 notarsko poverjenih spri-
čeval dokazuje, kako zdra-
vilne so

Kaiser-jeve

Kdor

ljubi svoje zdravje, ga
odpravi.

prsne karamele s 3
smrekami

Zdravniško preizkušeno in priporočeno zoper **kašelj**, **hripa-**
vost, **katar**, **zaslišenje**, **krčeviti** in **oslovski kašelj**.

Zavoj 20 in 40 vin.

Škatljica 80 vin.

Zalogo ima **I. Hus**, lekarnar v **Vipavi**.

Pozor!!

Trgovina s trav-
nimi semeni

Franc Kastelic

v Kandiji pri
Rudolfovem.

Uljudno naznanjam, da sem **otvoril popolno urejeno**
trgovino s travnimi in deteljnimi semeni,

ki stoji pod strokovnim nadzorstvom **g. V. Rohrmanna**, na-
čelnika podružnice c. kr. kmetijske družbe v Rudolfovem.

Vsa semena so preiskana glede kaljivosti in
čistote po c. kr. semenski pregledovalni postaji
na Dunaju, tako da jamčim za oboje.

Priporočam se za cenjena naročila, katera hočem točno
izvrševati, in ostajam

z odličnim spoštovanjem

Franc Kastelic.

Notranjci, rabite narodni kolek v
korist družbe sv. Cirila in Metoda!

•• Dober tek ••

dobite, če uživate

KAISER-jeve metine karamele.

Zdravniško priporočene!

Neobhodno so potrebne, če Vas **boli želodec**, če **manjka**
teka in **je prebava slaba**. Karamele Vas takoj poživijo

Paket 20 in 40 vin. pri

J. Hus-u, lekarnarju v Vipavi.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
— dopoludne. —

□ □ □

Obrestuje hranilne vloge po $4\frac{3}{4}\%$ od dne vloge do dne
dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po $5\frac{1}{2}\%$ in amortizaciji
najmanj $\frac{1}{2}\%$, na osebni kredit po 6% .

□ □ □

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob **torkih**,
posojila se izplačujejo le ob **petkih**.